

Arş. Gör. Funda İBİŞ

**EV BAŞKANININ
HUKUKİ SORUMLULUĞU**

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL OLARAK EV BAŞKANI VE EV BAŞKANININ SORUMLULUĞU KAVRAMLARI

I. AİLE VE EV BAŞKANI KAVRAMLARI.....	5
A. AİLE.....	5
1. AİLENİN ÖNEMİ.....	5
2. AİLE KAVRAMI VE TÜRLERİ.....	7
B. EV BAŞKANI.....	10
1. KAVRAM.....	10
2. EV BAŞKANLIĞI YAPABİLECEK KİŞİLERİN BELİRLENMESİ.....	15
a. Genel Olarak.....	15
b. Anne ve Babanın Ev Başkanı Sıfatına Sahip Olması.....	15

c. Ev Başkanı Olarak Büyükanne, Büyükbaba ile Yansoy Hısımları	19
d. Ev Başkanı Olarak Ev Sahibi, Usta, İstihdam Eden, Kurum Sahipleri ve Yöneticileri.....	21
e. Birden Fazla Kişinin Ev Başkanlığı Yapması	26
3. EV BAŞKANININ YETKİLERİ	29
4. EV BAŞKANININ GÖREVLERİ.....	30
a. Ev Düzenine Tabi Olan Bireylere Adil Davranmak	31
b. Aile Üyelerine Ait Evdeki Eşyaları Korumak ve Güven Altında Bulundurmak	31
c. Özen ve Gözetimde Bulunmak.....	32
II. EV BAŞKANININ SORUMLULUĞU KAVRAMI.....	33
A. GENEL OLARAK SORUMLULUK KAVRAMI, SORUMLULUĞU DOĞURAN SEBEPLER VE SORUMLULUK TÜRLERİ	33
1. GENEL OLARAK SORUMLULUK KAVRAMI.....	33
2. SORUMLULUĞU DOĞURAN SEBEPLER.....	34
a. Kusur	35
b. Sözleşme	35
c. Kanunda Yer Alan Hüküm.....	35
3. SORUMLULUK TÜRLERİ	36
a. Kusur Sorumluluğu	36
b. Kusursuz Sorumluluk.....	37
aa. Genel Olarak.....	37
bb. Kusursuz Sorumluluğu Ortaya Çıkaran Sebepler	40
aaa. Hakkaniyet Düşüncesi.....	40
bbb. Tehlike Düşüncesi.....	40
ccc. Hâkimiyet Düşüncesi.....	40
cc. Kusursuz Sorumluluk Türleri.....	41
aaa. Hakkaniyet Sorumluluğu.....	41
bbb. Tehlike Sorumluluğu.....	42
ccc. Olağan Sebep Sorumlulukları.....	44

B. EV BAŞKANININ SORUMLULUĞU KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ	45
C. EV BAŞKANININ SORUMLULUĞUNUN HUKUKİ NİTELİĞİ.....	47
1. KUSURSUZ SORUMLULUK GÖRÜŞÜ.....	48
2. KUSUR SORUMLULUĞU GÖRÜŞÜ	52
D. SORUMLULUĞUNUN KONUSU VE SINIRLARI.....	54
1. SORUMLULUĞUN KONUSU	54
2. SORUMLULUĞUN SINIRLARI.....	55
a. Sorumluluğun Kişi Bakımından Sınırları.....	55
b. Sorumluluğun Konu Bakımından Sınırları	56
E. EV BAŞKANININ SORUMLULUĞU KAVRAMININ BENZER KAVRAMLARDAN FARKI	57
1. GENEL OLARAK.....	57
2. VELAYET.....	57
3. VESAYET	61
4. VELİ VE VASİ KAVRAMLARINDAN FARKI.....	64
a. Oluşum Kaynaklarına Göre Farklar	64
b. Hâkimiyet Altına Alınan Kişilere Göre Farklar	64
c. Kavramların Ortaya Çıkmalarındaki Temel Amaca Göre Farklar.....	65
d. Görevlerini Yerine Getirirken Verdikleri Zarardan Sorumluluklarına Göre Farklar	66

İKİNCİ BÖLÜM

EV BAŞKANININ SORUMLULUĞUNUN ŞARTLARI

I. SORUMLULUĞUN OLUMLU ŞARTLARI	69
A. SORUMLULUĞUN GENEL OLUMLU ŞARTLARI.....	69
1. DAVRANIŞ.....	69

2. HUKUKA AYKIRILIK.....	71
a. Genel Olarak.....	71
aa. Sübjektif Görüş.....	71
bb. Objektif Görüş.....	72
b. Hukuka Aykırılık Tanımı ve Gözetime Muhtaç Aile Üyesinin Fiili.....	73
c. Hukuka Uygunluk Sebepleri.....	73
aa. Zarar Gören Kişinin Rızası.....	74
bb. Özel Hukuktan Doğan Bir Hakkın Kullanılması.....	76
cc. Kamu Hukukundan Doğan Bir Yetkinin Kullanılması.....	77
dd. Vekâletsiz İş Görme.....	80
ee. Haklı Savunma.....	80
ff. Zorunluluk Hali.....	83
gg. Kişinin Hakkını Kendi Gücüyle Koruması.....	84
d. Gözetime Muhtaç Aile Üyesinin Fiili ve Ev Başkanının Fiili Bakımından Hukuka Aykırılık.....	86
3. UYGUN İLLİYET BAĞI.....	88
a. Ev Başkanı ve Gözetimi Altında Bulunan Kişiler Bakımından İlliyet Bağı.....	89
b. İlliyet Bağını Kesen Nedenler.....	91
aa. Genel Olarak.....	91
bb. Mücbir Sebep.....	92
aaa. Mücbir Sebep ve Umulmayan Hal Kavramlarının Farklılık ve Benzerlikleri.....	92
bbb. Mücbir Sebep ve Umulmayan Halin Mevcut Olmasının Sonuçları.....	93
cc. Zarar Gören Kişinin Ağır Kusuru.....	94
dd. Üçüncü Kişinin Ağır Kusuru.....	96
4. ZARAR.....	98
B. SORUMLULUĞUN ÖZEL OLUMLU ŞARTLARI.....	101
1. AİLE HALİNDE BİR ARADA YAŞAMA ŞARTI.....	101
2. ZARAR VERENİN ÖZEN VE GÖZETİME MUHTAÇ OLMASI ŞARTI.....	103

a. Küçükler	104
b. Kısıtlılar	107
c. Akıl Hastalığı veya Akıl Zayıflığı Bulunanlar	111
3. SORUMLU KİMSE İLE ZARAR VEREN ARASINDA EV BAŞKANLIĞI İLİŞKİSİNİN BULUNMASI ŞARTI	113
a. Genel Olarak	113
b. Kanundan Kaynaklanan Ev Başkanlığı İlişkisi	116
c. Sözleşmeden Kaynaklanan Ev Başkanlığı İlişkisi	117
d. Örften Kaynaklanan Ev Başkanlığı İlişkisi	119
II. SORUMLULUĞUN OLUMSUZ ŞARTI: KURTULUŞ KANITI GETİRİLMEMESİ	120
A. GENEL AÇIKLAMA	120
B. ÖZEN VE GÖZETİM GÖREVİNİN YERİNE GETİRİLMESİ	121
1. GENEL OLARAK	121
2. ALIŞILMIŞ ŞEKİL İLE BİRLİKTE DURUM VE KOŞULLARIN GEREKTİRDİĞİ DİKKATLE ÖZEN VE GÖZETİM GÖREVİ	126
a. Somut Olayın Özellikleri ve Yaşanılan Çevre	130
b. Gözetime Muhtaç Kişinin Özellikleri	131
c. Ev Başkanının Sosyal Durumu	133
d. Aile Üyelerinin Bulundurdıkları Tehlikeli Araç ve Gereçler	133
3. ÖZEN VE GÖZETİM GÖREVİ YERİNE GETİRİLSE DAHI ZARARIN GERÇEKLEŞECEK OLMASI	134

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
SORUMLULUĞUN HÜKÜM VE
SONUÇLARI

I. TAZMİNAT	137
A. MADDİ TAZMİNAT	137
B. MANEVİ TAZMİNAT	140
II. SORUMLULUKLARIN YARIŞMASI.....	141
A. EV BAŞKANI VE ADAM ÇALIŞTIRAN SIFATLARININ AYNI KİŞİDE BULUNMASI.....	142
B. EV BAŞKANI VE HAYVAN BULUNDURAN SIFATLARININ AYNI KİŞİDE BULUNMASI.....	144
C. EV BAŞKANI VE YAPI MALİKİ SIFATLARININ AYNI KİŞİDE BULUNMASI.....	146
D. EV BAŞKANI VE TAŞINMAZ MALİKİ SIFATLARININ AYNI KİŞİDE BULUNMASI.....	147
III. MÜTESELSİL SORUMLULUK.....	148
A. EV BAŞKANININ ZARAR VERENLE BİRLİKTE SORUMLULUĞU	149
B. EV BAŞKANININ ÜÇÜNCÜ KİŞİLERLE BİRLİKTE SORUMLULUĞU	149
C. MÜTESELSİL SORUMLULUK SEBEPLERİ	150
D. MÜTESELSİL SORUMLULUKTA DIŞ VE İÇ İLİŞKİ	152
E. RÜCUDA SIRALAMA	154
IV. YARGILAMA İLE İLGİLİ SORUNLAR.....	156
A. ZAMANAŞIMI	156
B. YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME	159
SONUÇ	163
KAYNAKÇA	169